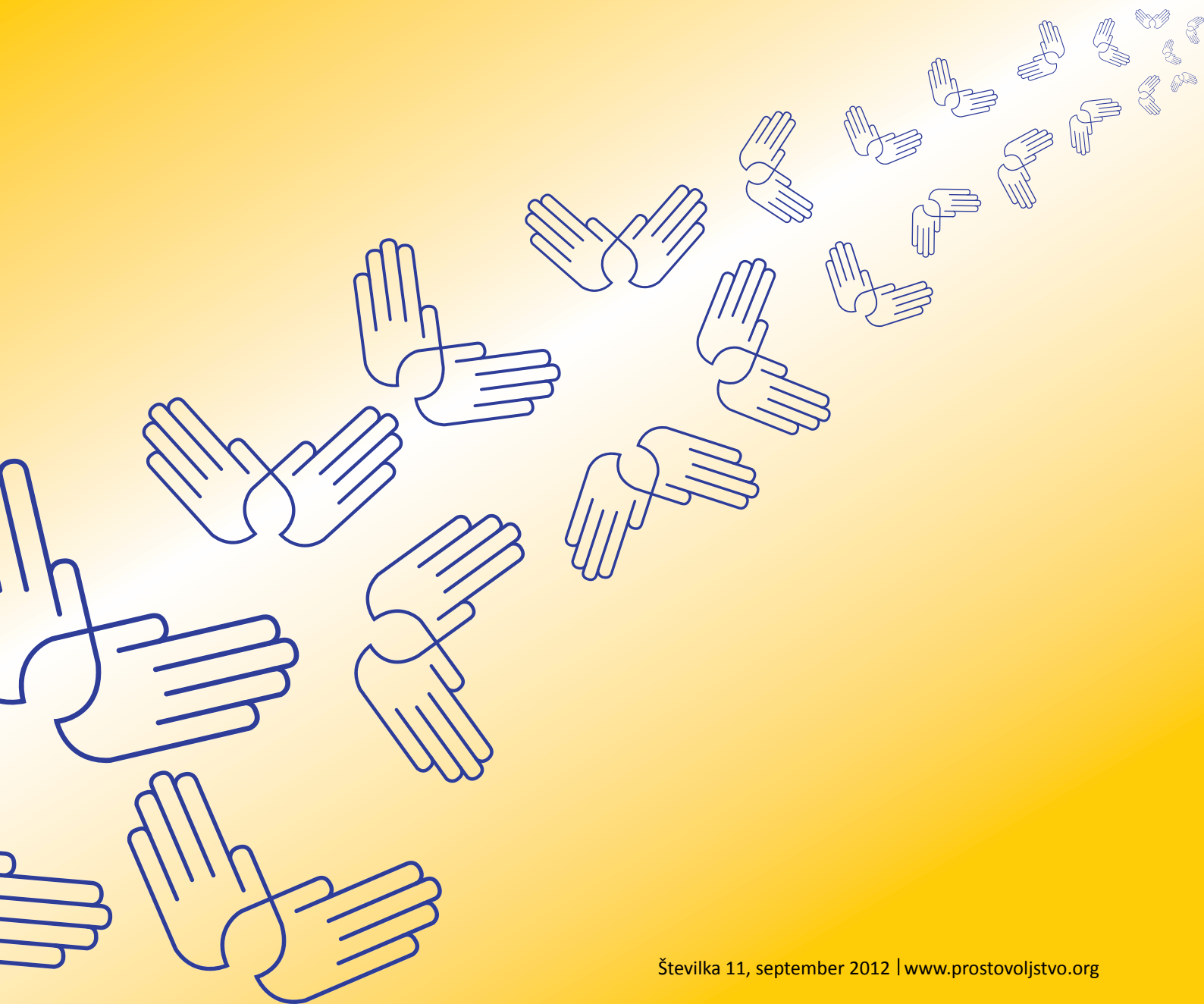

ODPRTA COMA

REVIJA SLOVENSKE MREŽE PROSTOVOLJSKIH ORGANIZACIJ

ZAKON O PROSTOVOLJSTVU

O nastajanju:

Predlog Zakona o prostovoljstvu je ob javnih razpravah z nevladnimi organizacijami nastal že leta 2004, nato pa so nevladne organizacije pričakovale vsaj resno obravnavo predloga zakona, če ne njegov sprejem.

Na 6. kongresu prostovoljstva na Bledu v januarju 2008 je bila ustanovljena delovna skupina za sistemsko ureditev prostovoljstva. Skupina je v letu 2008 iskala in pridobila podporo različnih pomembnih organov pri sprejemanju zakona. Ker je od prvega oblikovanja predloga zakona minilo že kar nekaj časa, je skupina predlog pregledala v luči novih spoznanj in praks, ki so se oblikovale v vmesnem času, upoštevajoč pravno ureditev v drugih evropskih državah. Delovna skupina je novi osnutek predloga zakona o prostovoljstvu predstavila in podala v širšo obravnavo na Forumu ob Mednarodnem dnevu prostovoljstva, 5. decembra 2008. Sprejete komentarje je delovna skupina v spomladanskem času pretehtala in oblikovala nov predlog Zakona o prostovoljstvu. Delovna skupina je v letu 2009 prevzela naloge Nevladne delovne skupine za ureditev prostovoljstva za urejanje odprtih vprašanj za prostovoljstvo in je bila ves čas v podporo predstavnicama nevladnih organizacij v medresorski vladni skupini za ureditev prostovoljstva Terezi Novak iz Slovenske filantropije in Helena Zevnik iz Slovenske Karitas. Medresorska vladna delovna skupina je do julija 2010 pripravila osnutek zakona, ki je bil v javni razpravi dva meseca. V tem času je Slovenska filantropija s podporo Ministrstva za javno upravo organizirala osem srečanj s prostovoljskimi organizacijami. Jeseni je predlog sprejela že Vlada Republike Slovenije in 2. februarja 2011 je bil zakon sprejet, kasneje še dva podzakonska akta.

O izvajanju:

Vsak zakon potrebuje nekaj časa, da se vtisne v pravni red, ravno tako je z Zakonom o prostovoljstvu. Prve sadeže zakona, kot so podeljena prva državna nagrada in priznanja na področju prostovoljstva ter prvi razpisi namenjeni prednostno prostovoljskim organizacijam, smo že okusili. Morebiti še malo premalo, da bi se znebili celotnega strahu pred samim zakonom. Vzemimo ga kot orodje, s katerim lahko odločevalce prepričamo, da prostovoljstvo primerno spoštujejo.

Primož Jamšek

ODGOVORNA UREDNICA: **Tereza Novak**

GLAVNA UREDNICA: **Lenka Vojnovič**

OBLIKOVANJE IN PRELOM: **Matej Koritnik**

IZDAJA: **Slovenska filantropija,**

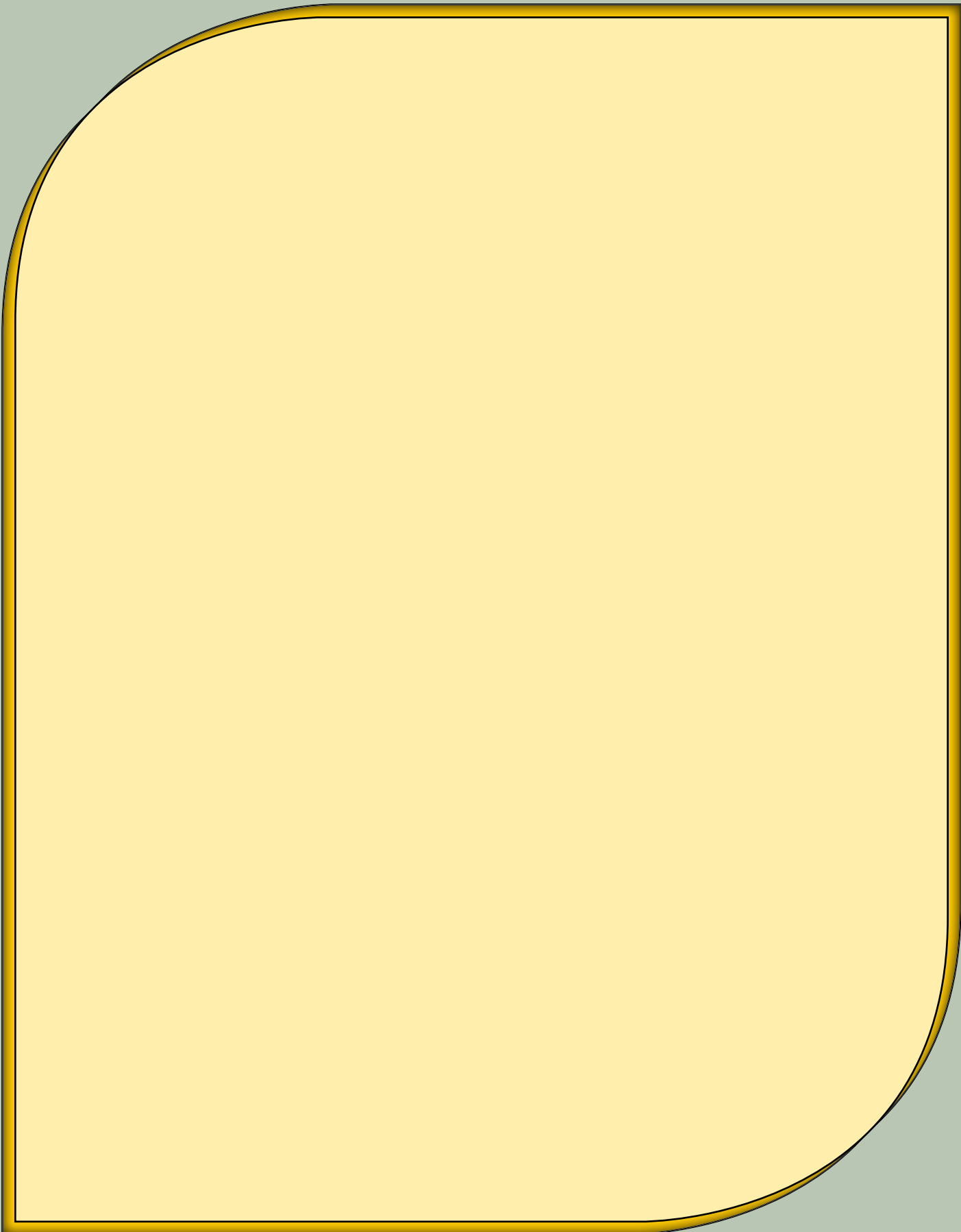
Združenje za promocijo prostovoljstva

Poljanska 12, 1000 Ljubljana

E-NASLOV: **novice@filantropija.org**

Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete "Institucionalna in administrativna usposobljenost"; prednostne usmeritve "Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga".

KAZALO

VODNIK PO ZAKONU O PROSTOVOLJSTVU

O **spodbudah**, ki jih prinaša Zakon o prostovoljstvu najdete v naslednjih členih: 35. člen, 36. člen., 37. člen 2. odstavek, 37. člen 5. odstavek.

O **pravica**h prostovoljcev v Zakonu o prostovoljstvu najdete v 7. in 25. členu.

O **zaščiti prostovoljcev pred izkoriščanjem** v Zakonu o prostovoljstvu najdete v 5., 7., 10., 25. in 27. členu.

O tem, **kdo se lahko priglasi kot prostovoljska organizacija in o postopku vpisa v vpisnik PO** v Zakonu o prostovoljstvu najdete v prvem odstavku 38. člena in 39. členu.

O **evidenca**h prostovoljskih organizacij in podatkih, ki jih je potrebno beležiti v Zakonu o prostovoljstvu najdete v 23. členu.

O **oddaji celotnega poročila o prostovoljstvu** v Zakonu o prostovoljstvu najdete v 41. členu.

O **povračilu potnih stroškov prostovoljcem in nadomestilu za uporabo lastnih sredstev** v Zakonu o prostovoljstvu najdete v 31. členu.

O **zavarovanju prostovoljcev** v Zakonu o prostovoljstvu najdete v naslednjih členih: 29. člen 2. odstavek.

O **priznanjih in finančnih nagradah**, ki jih predvideva Zakon o prostovoljstvu najdete v 34., 42., 43. in 47. členu.

ZAKON O PROSTOVOLJSTVU

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (namen zakona)

Ta zakon določa prostovoljstvo in njegov pomen, temeljna načela prostovoljstva, pogoje opravljanja organiziranega prostovoljstva, pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij ter vlogo države, samoupravnih lokalnih skupnosti, prostovoljskih in nepridobitnih organizacij, ki delujejo na področju prostovoljstva, pri spremljanju ter spodbujanju in razvoju organiziranega prostovoljstva.

2. člen (opredelitev in pomen prostovoljstva)

(1) Prostovoljstvo je družbeno koristna brezplačna aktivnost posameznikov, ki s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin ter k razvoju solidarne, humane in enakopravne družbe.

(2) Prostovoljstvo krepi medsebojno solidarnost ljudi, spodbuja razvoj človeških zmožnosti in vseživljenjskega učenja, zagotavlja družbeno povezanost in sodelovanje pri reševanju problemov posameznikov in družbe.

3. člen (spodbujanje organiziranega prostovoljstva)

S tem zakonom se vzpostavljajo pogoji za zagotavljanje enakopravnosti, varnosti in preglednosti delovanja vseh posameznikov in organizacij, ki so vključeni v organizirano prostovoljstvo in določajo ukrepi za spodbujanje in razvoj organiziranega prostovoljstva kot pomembne družbene vrednote.

4. člen (subsidiarna uporaba zakona)

Ta zakon se ne uporablja za posamezne pravice in obveznosti prostovoljskih organizacij in prostovoljcev, ki so s posebnim zakonom drugače urejene.

II. OPREDELITEV POJMOV

5. člen (prostovoljsko delo)

(1) Prostovoljsko delo je delo, ki ga posameznik po svoji svobodni volji in brez pričakovanja plačila ali neposrednih ali posrednih materialnih koristi zase, opravlja v dobro drugih ali v splošno korist.

(2) Za prostovoljsko delo se ne šteje brezplačno opravljanje dela:

- za katero je pogoj ali se prejme plačilo, druga premoženjska korist, oprostitev materialne obveznosti ali nagrada,
- ki je namenjeno zadovoljevanju zgolj osebnih interesov članov v članski organizaciji in ni v splošno družbeno korist,
- za katero je glede na naravo dela potrebno skleniti pogodbo o zaposlitvi,
- če obveznost opravljanja temelji na pravnem poslu, ki ga ne določa ta zakon, ali pa ga je ena oseba dolžna izvajati za drugo fizično ali pravno osebo na temelju zakona ali drugega predpisa ali na podlagi sodne odločbe,
- ki je običajno v sorodstvenih ali prijateljskih odnosih,
- z namenom strokovnega usposabljanja brez sklenitve pogodbe o zaposlitvi (volontersko pripravništvo) v skladu zakonom, ki ureja delovna razmerja ali drugim zakonom.

6. člen (prostovoljec ali prostovoljka)

(1) Posameznik, ki opravlja prostovoljsko delo, je prostovoljec ali prostovoljka (v nadaljnjem besedilu: prostovoljec).

(2) Prostovoljec je lahko vsakdo, razen v primerih, ki jih določa ta zakon.

7. člen (organizirano prostovoljstvo)

(1) Organizirano prostovoljstvo je prostovoljsko delo, ki se skladno z določbami tega zakona opravlja v okviru prostovoljskih organizacij, kot jih opredeljuje prvi odstavek 9. člena tega zakona in ga posameznik izvaja redno in najmanj 24 ur letno.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko na podlagi posebnih prostovoljskih programov, ki pomenijo dopolnitev rednega programa javne službe, in na podlagi sklenjenega dogovora iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, organizirano prostovoljstvo izvaja tudi v osehah javnega prava ali osehah zasebnega prava, ki so za opravljanje storitev javne službe pridobile koncesijo, in katerih delovanje je z drugim zakonom opredeljeno kot nepridobitno. Posebni prostovoljski programi

lahko pomenijo le dopolnitev redne dejavnosti izvajalca javne službe in ne smejo posegati vanjo in v njene obveznosti, določene z drugim predpisom ali koncesijsko pogodbo. Posebni prostovoljski programi se določijo z notranjim aktom izvajalca javne službe. Pri izvajanju programa imajo izvajalci javne službe, v obsegu prevzetih obveznosti z dogovorom, pravice in obveznosti prostovoljskih organizacij v okviru katerih se izvaja organizirano prostovoljstvo.

8. člen (prostovoljska služba)

Prostovoljska služba je organizirano prostovoljstvo, ki ga prostovoljec opravlja v obsegu najmanj 20 ur tedensko in v časovnem obdobju, ki traja najmanj šest mesecev brez presledka.

9. člen (prostovoljske organizacije)

(1) Prostovoljske organizacije po tem zakonu so pravne osebe zasebnega prava, vpisane v vpisnik prostovoljskih organizacij iz 38. člena tega zakona, katerih delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno in katerih osnovna dejavnost ni v nasprotju z opredelitvijo prostovoljstva določenega v 2. členu tega zakona in ki zagotavljajo in usposablajo prostovoljce za prostovoljsko delo ali v katerih se prostovoljsko delo izvaja v dobro drugih ali v splošno korist.

(2) Če sta pri izvajanju prostovoljskega dela udeleženi prostovoljska organizacija, ki zagotavlja in usposablja prostovoljce ter organizira prostovoljsko delo in prostovoljska organizacija ali druga pravna oseba zasebnega prava, katere delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno, ali organizacija iz drugega odstavka 7. člena, v okviru katere se prostovoljsko delo izvaja, morata skleniti pisni dogovor o izvrševanju pravic in obveznosti do prostovoljca in uporabnikov prostovoljskega dela, kot jih določa ta zakon, in o načinu pridobivanja podatkov o opravljenem prostovoljskem delu ter rokih za njihovo posredovanje.

(3) Prostovoljske organizacije ne morejo biti politične stranke, sindikalne organizacije, združenja delodajalcev, poklicna in strokovna združenja ter registrirane cerkve in druge verske skupnosti.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka so lahko prostovoljske organizacije tudi strokovna združenja ter sestavni deli registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, ki imajo pravno osebnost na podlagi zakona, ki ureja versko svobodo ali zakona, ki ureja društva in imajo, na podlagi zakona, ki ureja humanitarne organizacije, status humanitarne organizacije ter izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka tega člena.

III. NAČELA

10. člen (prepoved diskriminacije)

(1) Prostovoljska organizacija osebo, ki želi opravljati prostovoljsko delo, pri sprejemu in med izvajanjem prostovoljskega dela ne sme postavljati v neenakopraven položaj glede na osebne okoliščine, kot na primer spol, narodnosti, raso ali etnično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost ali drugo osebno okoliščino.

(2) Prostovoljska organizacija in prostovoljec morata v razmerju do posameznikov, ki jim je prostovoljsko delo namenjeno, postopati po načelu enakih možnosti za vse, ne glede na osebne okoliščine, kot na primer spol, narodnost, raso ali etnično poreklo, vero, ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost ali drugo osebno okoliščino.

(3) Prostovoljska organizacija usmerja prostovoljce v prostovoljsko delo skladno s svojimi cilji in dejavnostjo, potrebami uporabnikov prostovoljskega dela, željami prostovoljca ter naravo in zahtevnostjo prostovoljskega dela.

(4) Različno obravnavanje, temelječe na kateri od osebnih okoliščin iz prvega in drugega odstavka tega člena, ne pomeni diskriminacije, če se izvršuje zaradi zagotavljanja načela enakega obravnavanja.

11. člen (načelo varstva uporabnikov prostovoljskega dela)

(1) Prostovoljske organizacije morajo pri izbiri, usposabljanju in usmerjanju prostovoljcev v prostovoljsko delo z osebami s posebnimi potrebami in drugimi ranljivimi skupinami, kot so invalidi, osebe z motnjami v razvoju, starejše in nemočne osebe, osebe mlajše od 15 let, bolniki ter osebe, ki jim je bila delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, zagotoviti, da prostovoljci imajo ali predhodno pridobijo posebna znanja, izkušnje in sposobnosti za prostovoljsko delo z navedenimi skupinami ljudi in drugimi osebami, ki se v skladu s predpisi štejejo za osebe s posebnimi potrebami ali ranljive skupine prebivalstva.

(2) Prostovoljskega dela iz prejšnjega odstavka ne smejo opravljati osebe:

– ki jim je bil izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja ali prepovedi opravljanja poklica, dejavnosti ali dolžnosti, ki je v zvezi s področjem opravljanja prostovoljskega dela ali

– zoper katere je bil uveden kazenski postopek ali so bile pravnomočno obsojene za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost ali za premoženje.

12. člen (načelo prepovedi izkoriščanja prostovoljcev)

(1) Prepovedano je izkoriščanje ali zloraba prostovoljcev.

(2) Zloraba ali izkoriščanje prostovoljca je vsaka uporaba prostovoljskega dela z namenom pridobivanja ali povečanja premoženjske koristi.

13. člen (načelo varstva otrok, mladoletnih oseb in oseb, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost)

(1) Otroci do dopolnjenega 15. leta lahko opravljajo samo tisto prostovoljsko delo, ki prispeva k njihovi vzgoji in osebnostnemu razvoju ter ne ogroža njihovega zdravja, razvoja ali jih ovira pri izpolnjevanju šolskih obveznosti in samo pod nadzorom mentorja ali mentorice (v nadaljnjem besedilu: mentor).

(2) Mladoletne osebe in osebe, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost lahko opravljajo samo tisto prostovoljsko delo, ki je primerno njihovi starosti in psihofizičnim zmožnostim in samo pod nadzorom mentorja.

14. člen (načelo nezdržljivosti in brezplačnosti prostovoljstva)

Prostovoljskega dela ni mogoče opravljati na delih in nalogah, za katere ima posameznik pri isti organizaciji sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

15. člen (načelo nadnacionalnosti prostovoljskega dela)

(1) Prostovoljci, ki so napoteni na opravljanje organiziranega prostovoljskega dela v tujino, imajo vse pravice in obveznosti določene s tem zakonom in prevzetimi mednarodnimi obveznostmi.

(2) Prostovoljska organizacija, ki organizira izvajanje prostovoljstva v tujini, je prostovoljcem iz prejšnjega odstavka dolžna zagotoviti pravice in obveznosti določene s tem zakonom.

(3) Tujci in osebe, ki jim je bila na podlagi posebnega zakona priznana pravica do mednarodne zaščite, lahko opravljajo prostovoljsko delo v Republiki Sloveniji v skladu zakonom in drugimi predpisi, ki urejajo položaj tujcev v Republiki Sloveniji, in s prevzetimi mednarodnimi obveznostmi.

IV. POGOJI OPRAVLJANJA ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSKEGA DELA

16. člen (dogovor o organiziranem prostovoljskem delu)

(1) Organizirano prostovoljsko delo (v nadaljnjem besedilu: prostovoljsko delo) se opravlja na podlagi sklenjenega dogovora, s katerim prostovoljec in prostovoljska organizacija dogovorita medsebojne pravice in obveznosti ter morebitne druge posebnosti, ki jih je potrebno dogovoriti za konkretno prostovoljsko delo.

(2) K sklenitvi dogovora iz prejšnjega odstavka lahko pristopijo tudi druge pogodbene stranke, ki imajo zaradi varstva svojih pravic ali obveznosti interes za konkretno obliko prostovoljskega dela.

17. člen (obličnost dogovora o prostovoljskem delu)

(1) Dogovor o prostovoljskem delu je lahko sklenjen pisno ali ustno.

(2) Sklenitev dogovora v pisni obliki je obvezna:

- če to zahteva prostovoljec, njegov zakoniti zastopnik ali skrbnik ali prostovoljska organizacija,
- v primerih napotitve prostovoljca na prostovoljsko delo v tujino,
- v primerih opravljanja prostovoljske službe,
- v primerih prostovoljskega dela oseb iz 13. člena tega zakona.

18. člen (vsebina dogovora o prostovoljskem delu)

(1) Bistvene sestavine dogovora o prostovoljskem delu so:

- podatki o strankah dogovora, njihovem prebivališču oziroma sedežu,
- določitev kraja in časa trajanja prostovoljskega dela, če gre za prostovoljsko delo v tujini ali zunaj kraja bivanja prostovoljca pa tudi podatki o nastanitvi ter načinu zagotavljanja drugih pogojev za opravljanje prostovoljskega dela,
- opis prostovoljskega dela,
- določitev pravice do dnevnega in tedenskega počitka,
- določitev specifičnih pravic in obveznosti prostovoljca ter obveznost spoštovanja etičnih pravil prostovoljske organizacije,
- določitev usposabljanja za prostovoljsko delo in mentorstva,

- določitev načina zagotavljanja varnosti v času usposabljanja za prostovoljsko delo, v času opravljanja prostovoljskega dela in v času prihoda ter odhoda s kraja opravljanja tega dela, če se to delo opravlja v okoliščinah, ki bi lahko ogrozile varnost, življenje ali zdravje prostovoljca,
  - določitev upravičenih stroškov vezanih na opravljanje prostovoljskega dela in načina njihove povrnitve prostovoljcu,
  - določitev načina izvajanja medsebojnih pravic in dolžnosti ter
  - določitev načina prenehanja in odpovedi dogovora.
- (2) Bistvena sestavina dogovora o prostovoljskem delu je tudi izjava prostovoljca, da na njegovi strani ne obstajajo zdravstvene ali druge okoliščine, ki bi mu onemogočale ali bistveno oteževale izpolnjevanje obveznosti ali bi lahko ogrozile njegovo zdravje ali življenje in zdravje oseb, s katerim med opravljanjem prostovoljskega dela prihaja v stik in izjava, da ima urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje.
- (3) Obvezna sestavina dogovora s prostovoljcem, ki opravlja prostovoljsko delo z osebami s posebnimi potrebami in drugimi ranljivimi skupinami, je izjava prostovoljca, da pri njem niso podane okoliščine iz drugega odstavka 11. člena tega zakona. Prostovoljska organizacija lahko od prostovoljca zahteva tudi predložitev potrdila iz kazenske ali druge ustrezne uradne evidence, ki to dokazuje.
- (4) Če se sklepa dogovor o prostovoljskem delu z osebo, ki ji je v celoti odvzeta poslovna sposobnost ali z otrokom do dopolnjenega 15. leta, sklene dogovor v njenem imenu skrbnik ali zakoniti zastopnik.
- (5) Če se sklepa dogovor o prostovoljskem delu z mladoletno osebo ali osebo, ki ji je delno odvzeta poslovna sposobnost, je dogovor veljaven, ko k njemu da soglasje zakoniti zastopnik ali skrbnik, v skladu s predpisi, ki urejajo poslovno sposobnost navedenih oseb.
- (6) Dogovor o prostovoljskem delu lahko vsebuje tudi druge sestavine, ki so pomembne za opravljanje prostovoljskega dela.

19. člen (uporaba zakona, ki ureja obligacijska razmerja)

Za razmerja iz dogovora o prostovoljskem delu in razmerja, ki iz dogovora izhajajo in ki s tem zakonom niso urejena, velja zakon, ki ureja obligacijska razmerja.

20. člen (omejitev pogodbene svobode dogovora o prostovoljskem delu)

- (1) Pri sklenitvi dogovora o prostovoljskem delu morajo prostovoljske organizacije upoštevati omejitve glede največje tedenske delovne obremenitve ter dnevnega in tedenskega počitka, ter varstva počitka otrok, mlajših od 15 let, kot to določa zakon, ki ureja delovna razmerja.
- (2) Omejitve iz prejšnjega odstavka ne veljajo, če se prostovoljsko delo izvaja v obliki sobivanja z osebami, ki jim je prostovoljsko delo namenjeno in ima prostovoljec pravico in možnost, da soodloča o razporejanju dela.
- (3) Dogovor sklenjen v nasprotju z določbami prejšnjih dveh odstavkov je ničen.

21. člen (prenehanje veljavnosti dogovora o prostovoljskem delu)

Dogovor o prostovoljskem delu preneha veljati:

- s potekom časa, za katerega je bil sklenjen,
- sporazumno ali z odpovedjo ene od strank,
- z dnem dokončnosti odločbe o omejitvi ali odvzemu poslovne sposobnosti prostovoljca, če dogovorjeno prostovoljsko delo presega obseg poslovne sposobnosti prostovoljca ali če zakoniti zastopnik ali pristojni center za socialno delo ne poda pisnega soglasja za nadaljevanje prostovoljskega dela,
- z dnem nastopa okoliščin iz drugega odstavka 11. člena tega zakona,
- z dnem prenehanja delovanja prostovoljske organizacije, ki nima pravnega naslednika in
- z dnem nastopa okoliščine, ki je dogovorjena za prenehanje veljavnosti dogovora z dogovorom o prostovoljskem delu.

22. člen (odpoved dogovora o prostovoljskem delu)

- (1) Prostovoljec ali njegov skrbnik ali zakoniti zastopnik lahko kadarkoli odpove dogovor o prostovoljskem delu, če odpoved v roku, ki ga določa dogovor, sporoči prostovoljski organizaciji. Brez upoštevanja dogovorjenega odpovednega roka lahko prostovoljec dogovor odpove, če prostovoljska organizacija krši dogovorjene obveznosti.
- (2) Prostovoljska organizacija lahko predčasno odpove dogovor, če preneha potreba po prostovoljskem delu, če prostovoljec krši dogovor, če ne izpolnjuje dogovorjenih obveznosti ali če prostovoljska organizacija ne more več zagotavljati pogojev za opravljanje prostovoljskega dela.
- (3) Dogovor o prostovoljskem delu preneha veljati z dnem vročitve odpovedi.

23. člen (evidenca prostovoljcev in prostovoljskega dela)

- (1) Za namene spremljanja stanja in spodbujanja prostovoljstva v organizaciji, organizacije in izvajanja prostovoljstva ter uresničevanja pravic in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij, prostovoljska organizacija vodi evidenco prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela tako, da za vsakega prostovoljca vzpostavi in vodi evidenčni list prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela.
- (2) Evidenčni list prostovoljca in opravljenega prostovoljskega dela vsebuje naslednje podatke:
- naziv in sedež prostovoljske organizacije ter datumu vzpostavitve evidenčnega lista,
  - osebno ime prostovoljca ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča
  - datum rojstva,
  - datum sklenitve pisnega ali ustnega dogovora, vrsta in obseg povračila dogovorjenih stroškov ter datum izplačila,
  - datum ali časovno obdobje, v katerem je prostovoljec delo opravil, ter podatek o kraju opravljanja prostovoljskega dela,
  - datum izdaje potrdila o opravljenem prostovoljskem delu,
  - podatek o tem, v kateri organizaciji je bilo opravljeno prostovoljsko delo,
  - podatek o vrsti opravljenega prostovoljskega dela,
  - področje prostovoljskega dela po seznamu, določenim s predpisom na podlagi sedmega odstavka tega člena,
  - kratko navedbo morebitnih spretnosti in znanj, ki jih je prostovoljec pridobil z usposabljanjem za prostovoljsko delo ali s prostovoljskim delom,
  - število opravljenih prostovoljskih ur po vrsti in področju prostovoljskega dela in
  - navedbo osebnega imena in funkcije odgovorne osebe.
- (3) Podatek iz desete alineje prejšnjega odstavka prostovoljska organizacija vpiše, na zahtevo prostovoljca ali, če je tako dogovorjeno z dogovorom o prostovoljskem delu.
- (4) Prostovoljska organizacija vodi evidenco v elektronski ali fizični obliki na način, da je zagotovljeno varstvo osebnih podatkov. Podatki v evidenci se hranijo deset let od zadnjega vpisa v evidenčni list prostovoljca. Listine, na podlagi katerih so bili podatki v evidenco vpisani, se hranijo deset let od nastanka listine.
- (5) Prostovoljska organizacija ali druga pravna oseba zasebnega prava, katere delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno, ali organizacija iz drugega odstavka 7. člena, v okviru katere je bilo prostovoljsko delo opravljeno na podlagi dogovora iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, mora prostovoljski organizaciji, s katero je bil tak dogovor sklenjen, najmanj enkrat letno sporočiti podatke o opravljenem prostovoljskem delu, v rokih in na način določen z dogovorom.
- (6) Vrste prostovoljskega dela iz osme alineje drugega odstavka tega člena so:
- organizacijsko delo, ki je opravljanje prostovoljskega dela vodenja projektov in programov, njihova organizacija ali organizacija dela projekta ali programa in opravljanje mentorstva prostovoljcem;
  - vsebinsko, ki je opravljanje prostovoljskega dela, za izvajanje katerega so potrebna posebna znanja in veščine, in osnovnega prostovoljskega dela posameznega programa ali projekta. Posebna znanja in veščine so znanja in veščine, ki jih prostovoljec pridobi v vzgojno izobraževalnem sistemu ali na usposabljanju prostovoljske organizacije;
  - drugo delo, ki je opravljanje prostovoljskega dela kot pomožnega dela ali dela za podporo prostovoljskemu programu ali projektu ali dela za opravljanje katerega ni potrebno posebno usposabljanje.
- (7) Seznam področij prostovoljskega dela in podrobnejšo ureditev evidenčnega lista iz drugega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: minister).

24. člen (potrdilo)

- (1) Ne glede na obliko dogovora je prostovoljska organizacija na zahtevo prostovoljca dolžna izdati prostovoljcu potrdilo o opravljenem prostovoljskem delu.
- (2) Potrdilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati naziv in sedež prostovoljske organizacije, osebno ime, rojstne podatke in naslov stalnega ali začasnega prebivališča prostovoljca, podatke o trajanju in količini opravljenega prostovoljskega dela, kratek opis prostovoljskega dela in navedbo vrste in obsega stroškov, če so bili prostovoljcu povrnjeni. Če prostovoljec to želi, potrdilo vsebuje tudi navedbo morebitnih spretnosti in znanj, ki jih je prostovoljec pridobil z usposabljanjem za prostovoljsko delo ali mentorstvom ali s prostovoljskim delom.
- (3) Potrdilo iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati podpis pooblaščenih oseb prostovoljske organizacije.
- (4) Sklenitev ustnega dogovora o prostovoljskem delu se lahko dokazuje tudi s potrdilom iz prvega odstavka tega člena.

(5) Državljanom Republike Slovenije, ki opravljajo prostovoljsko delo v tujini, mora izdati potrdilo o opravljenem prostovoljskem delu prostovoljska organizacija s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je prostovoljsko delo v tujini organizirala ali soorganizirala.

(6) Prostovoljska organizacija izdajo potrdila evidentira v evidenčnem listu prostovoljca.

V. PRAVICE IN OBVEZNOSTI PROSTOVOLJCEV IN PROSTOVOLJSKIH ORGANIZACIJ V OKVIRU ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSTVA

25. člen (pravice prostovoljca)

(1) Prostovoljec ima pravico do:

- predhodne seznanitve z organizacijo, vsebino in pogoji prostovoljskega dela ter s pravicami in obveznostmi, ki mu kot prostovoljcu pripadajo po zakonu, oziroma na podlagi splošnih aktov prostovoljske organizacije,
- seznanitve z morebitnimi nevarnostmi opravljanja prostovoljskega dela,
- sklenitve pisnega dogovora o prostovoljskem delu,
- potrdila o opravljenem prostovoljskem delu,
- seznanitve z etičnimi pravili organizacije in drugimi etičnimi pravili, ki so pomembna za posamezne oblike prostovoljskega dela,
- ustreznega usposabljanja za prostovoljsko delo in drugega usposabljanja v zvezi s prostovoljskim delom,
- mentorja, ki mu med trajanjem prostovoljskega dela nudi strokovno pomoč in podporo,
- zagotovitve varnosti v času usposabljanja za prostovoljsko delo in v času opravljanja prostovoljskega dela, če se usposabljanje ali to delo opravlja v okoliščinah, ki bi lahko ogrozile varnost, življenje ali zdravje prostovoljca,
- dnevnega in tedenskega počitka v dogovorjenem obsegu,
- aktivnega sodelovanja pri odločanju v zadevah, ki vplivajo na prostovoljsko delo,
- odklonitve dela, ki se mu zdi moralno nesprejemljivo ali je v nasprotju z določili tega ali drugih zakonov,
- povrnitve dogovorjenih stroškov, ki jih je imel v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela,
- vložitev zahteve za izpolnitev obveznosti ali prenehanja kršitve pravic na organ upravljanja prostovoljske organizacije in
- varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom o varstvu osebnih podatkov.

(2) Če je sklenjen ustni dogovor o prostovoljskem delu mora prostovoljec prostovoljski organizaciji podati pisno izjavo, da je bil seznanjen s pravicami in obveznostmi iz prve, druge in pete alineje prejšnjega odstavka.

(3) Opravičena odsotnost prostovoljca s prostovoljskega dela ne vpliva na pravice iz prvega odstavka tega člena.

26. člen (obravnava zahteve prostovoljca)

(1) Prostovoljec lahko zahtevo iz trinajste alineje prvega odstavka prejšnjega člena vloži v roku 30 dni od dneva kršitve pravic ali neizpolnitve obveznosti.

(2) Pristojni organ prostovoljske organizacije mora odločiti o zahtevi prostovoljca v 30 dneh od prejema zahteve, kršitev odpraviti oziroma obveznost izpolniti.

(3) Prostovoljec ima pravico organu iz prejšnjega odstavka tudi osebno predstaviti okoliščine, zaradi katerih meni, da so bile kršene njegove pravice.

(4) V primeru, da obveznost iz drugega odstavka tega člena v danem roku ni izpolnjena oziroma kršitev ni odpravljena lahko prostovoljec uveljavi sodno varstvo pred pristojnim sodiščem splošne pristojnosti.

27. člen (zavarovanje za primer brezposelnosti)

(1) Prostovoljcu s statusom brezposelne osebe zaradi opravljanja prostovoljskega dela ne prenehajo pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti, ki so mu bile priznane v skladu z zakonom, ki ureja trg dela.

(2) Prostovoljec iz prejšnjega odstavka mora o opravljanju prostovoljskega dela v skladu s tem zakonom pisno obvestiti pristojni Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, ki to okoliščino upošteva pri izpolnjevanju obveznosti prostovoljca po zakonu, ki ureja trg dela.

28. člen (obveznosti prostovoljca)

(1) Obveznosti prostovoljca so:

- izpolnjevanje obveznosti prevzetih s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu,

- usposabljanje za prostovoljsko delo ali drugo usposabljanje v zvezi z njim, če je obveznost dogovorjena s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu,
- skrbno opravljanje prostovoljskega dela, v skladu s strokovnimi standardi in etičnimi pravili ter prejetimi navodili prostovoljske organizacije, ki prostovoljsko delo organizira,
- spoštovanje pravil delovanja prostovoljske organizacije,
- varovanje zaupnih podatkov prostovoljske organizacije in osebnih podatkov, s katerimi se je seznanil ob opravljanju prostovoljskega dela ter
- poročanje o opravljenem prostovoljskem delu.

(2) Ne glede na določbo tretje alineje prejšnjega odstavka ima prostovoljec pravico odkloniti navodila za delo prostovoljske organizacije, če bi bilo opravljanje prostovoljskega dela v skladu z navodili nevarno za življenje ali zdravje prostovoljca ali drugih oseb ali v neskladju z veljavnimi predpisi. Prostovoljsko delo lahko odkloni tudi, če meni, da bi bilo delo za njega moralno ali etično nesprejemljivo ali v nasprotju s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu.

(3) Če bi upoštevanje navodil za delo prostovoljske organizacije, ki prostovoljsko delo organizira, lahko povzročilo škodo prostovoljcu, uporabnikom prostovoljskega dela ali tretjim osebam, je obveznost prostovoljca prostovoljsko organizacijo na to pisno opozoriti. V nujnih primerih je izjemoma opozorilo lahko tudi ustno.

29. člen (obveznosti prostovoljske organizacije)

(1) Obveznosti prostovoljske organizacije so:

- spoštovanje in zagotavljanje pravic prostovoljca iz 25. člena tega zakona,
- izvrševanje obveznosti do prostovoljca prevzetih s sklenjenim dogovorom o prostovoljskem delu,
- zagotavljanje pogojev za spoštovanje pravic prostovoljca,
- izdajanje pisnih potrdil o prostovoljskem delu z vsebino, kot je določena v 24. členu tega zakona,
- zagotavljanje materialnih pogojev in sredstev za izvajanje prostovoljskega dela,
- zagotavljanje povračil dogovorjenih stroškov prostovoljcu,
- zagotavljanje spoštovanja varstva osebnih podatkov in pravice do zasebnosti prostovoljca,
- zagotavljanje drugih pogojev in pravic določenih s tem zakonom in
- vodenje evidence prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela iz 23. člena tega zakona.

(2) Prostovoljska organizacija mora nezgodno zavarovati prostovoljca za čas opravljanja prostovoljskega dela, če se prostovoljsko delo opravlja v pogojih, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali življenje prostovoljca, ali če je tako dogovorjeno z dogovorom o prostovoljskem delu.

30. člen (odgovornost za nastalo škodo)

(1) Za škodo, ki jo povzroči prostovoljec uporabniku prostovoljskega dela ali tretji osebi pri opravljanju prostovoljskega dela ali v zvezi z njim, odgovarja prostovoljska ali druga nepridobitna organizacija, v interesu katere je prostovoljec na podlagi sklenjenega dogovora iz 16. člena tega zakona delal takrat, ko je bila škoda povzročena, razen če dokaže, da je prostovoljec v danih okoliščinah ravnal pravilno.

(2) Če je prostovoljec na podlagi sklenjenega dogovora iz drugega odstavka 9. člena tega zakona delal v drugi organizaciji, odgovarja za škodo iz prejšnjega odstavka tudi ta organizacija solidarno.

(3) Če se dokaže, da je bila škoda povzročena namerno ali zaradi hude malomarnosti prostovoljca, ima prostovoljska organizacija, ki je škodo poravnala v skladu s prejšnjim odstavkom, pravico do regresnega zahtevka za poplačilo celotne izplačane odškodnine.

(4) Oškodovanec ima pravico zahtevati povrnitev škode tudi neposredno od prostovoljca, če je ta škodo povzročil namenoma.

(5) Prostovoljska organizacija lahko zavaruje svojo odgovornost za ravnanje prostovoljcev do tretjih oseb.

31. člen (povračilo stroškov)

(1) Prostovoljska organizacija mora prostovoljcu povrniti stroške, ki so nastali zaradi ali v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela, če je z dogovorom o prostovoljskem delu tako dogovorjeno.

(2) Stroški iz prejšnjega odstavka so:

- potni stroški, stroški prehrane in nastanitve,
- stroški prevoza in drugi stroški povezani s potjo in bivanjem v tujini, če gre za prostovoljsko delo v tujini,
- nadomestilo za uporabo lastnih sredstev, če gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega prostovoljskega dela in so kot taka določena v predpisih, ki urejajo delovna razmerja, ali v posebnih predpisih in internih aktih prostovoljske organizacije.

(3) Potne stroške, stroške prehrane in nastanitve, stroške prevoza in druge stroške povezane s potjo ter stroške povezane z bivanjem v tujini, organizacija prostovoljcu povrne v skladu s predpisi, ki urejajo povračila teh stroškov v delovno pravnih razmerjih.

(4) Nadomestilo za upravičeno uporabo lastnih sredstev se obračuna po dejanskih stroških, če so ti izkazani z dokazili ali v pavšalnem znesku. Pavšalni znesek nadomestila se določi na podlagi izračuna realnih stroškov, vendar na letni ravni ne sme presegati 20% višine povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za januar preteklega koledarskega leta.

(5) Tujcu ali tujki (v nadaljnjem besedilu: tujec), ki je bil v Republiko Slovenijo napoten na opravljanje organiziranega prostovoljskega dela, mora prostovoljska organizacija izplačati tudi nadomestilo za osebne stroške, če je bilo s tujo prostovoljsko organizacijo, ki je tujca v Republiko Slovenijo napotila, tako dogovorjeno in če je slednja za tako izplačilo zagotovila potrebna sredstva ali če je tako izplačilo predvideno z evropskim ali mednarodnim programom, ki poteka na podlagi mednarodne pogodbe, ki jo je sklenila, ali k njej pristopila Republika Slovenija. Višina izplačila takega nadomestila ne sme presegati višine, ki jo za namen tedenskega ali mesečnega izplačila določa tak dogovor ali program. Nadomestilo za osebne stroške mu lahko organizacija izplača tedensko, mesečno ali v enkratnem znesku.

32. člen (usposabljanje prostovoljca)

(1) Prostovoljska organizacija zagotavlja usposabljanje prostovoljca za prostovoljsko delo.

(2) Usposabljanje prostovoljca obsega:

- teoretično in praktično seznanitev prostovoljca z vsebino in načinom opravljanja prostovoljskega dela,
- seznanitev prostovoljca s prostovoljsko organizacijo, ki prostovoljsko delo organizira in organizacijo v okviru katere bo prostovoljsko delo opravljal, njenim delovanjem in njenimi splošnimi akti ter z etičnim kodeksom organizacije in
- seznanitev prostovoljca z njegovimi pravicami in obveznostmi v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela.

33. člen (mentorstvo)

(1) Prostovoljska organizacija zagotavlja mentorstvo, če je to potrebno zaradi narave prostovoljskega dela, ali če prostovoljec izrazi potrebo po mentorstvu in skrbi za usposabljanje mentorjev prostovoljskega dela.

(2) Mentorstvo obsega organizacijo prostovoljskega dela in podporo prostovoljcu pri opravljanju prostovoljskega dela v skrbi za kakovostno izvajanje prostovoljskega dela. Mentorstvo se lahko izvaja tudi kot oblika prostovoljskega dela.

(3) Mentor je lahko opravilno sposobna polnoletna oseba, ki po prostovoljskih ali delovnih izkušnjah presega izkušnje oseb, ki se želijo vključiti v prostovoljsko delo.

34. člen (nagrada za izjemne dosežke)

Prostovoljska organizacija lahko prostovoljcu podeli letno nagrado za izjemne dosežke, če ima v splošnem aktu vnaprej določena merila, ki opredeljujejo izjemne dosežke, ter postopek in kriterije za izbor.

VI. SPODBUJANJE RAZVOJA IN SPREMLJANJE ORGANIZIRANEGA PROSTOVOLJSTVA

35. člen (trajnostni razvoj)

Prostovoljstvo se kot družbeno vrednoto vključuje v vzgojno izobraževalni sistem na podlagi meril in kriterijev, ki jih določajo predpisi na področju vzgoje in izobraževanja.

36. člen (strategija razvoja prostovoljstva)

(1) Z namenom spodbujanja prostovoljstva Vlada Republike Slovenije sprejme odlok, v katerem določi strategijo razvoja prostovoljskega dela (v nadaljnjem besedilu: strategija).

(2) Strategija določa temeljne politike in ukrepe spodbujanja prostovoljskega dela.

(3) Strategija se določi za obdobje petih let.

(4) Strategijo pripravi ministrstvo, pristojno za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), v sodelovanju z delovnim telesom iz petega odstavka tega člena.

(5) Za spremljanje izvajanja strategije ter razvoja prostovoljstva Vlada Republike Slovenije imenuje stalno delovno telo, sestavljeno iz predstavnikov ministrstev in predlaganih predstavnikov prostovoljskih organizacij.

37. člen (spodbujanje prostovoljstva)

- (1) Na podlagi strategije ministrstva in drugi organi državne uprave načrtujejo in izvajajo ukrepe za spodbujanje in razvoj prostovoljstva. Pri načrtovanju ukrepov morajo sodelovati s prostovoljskimi organizacijami.
- (2) Pri dodeljevanju sredstev iz državnega proračuna na delovnih področjih, na katerih delujejo tudi prostovoljske organizacije, je izvajanju projektov in programov prostovoljskih organizacij, ki vključujejo prostovoljsko delo ali pa so namenjeni razvoju prostovoljstva, namenjenih najmanj 10% razpisanih sredstev javnega razpisa.
- (3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, se sredstva lahko dodelijo subjektom, ki niso prostovoljske organizacije, če na javni razpis ni bilo predloženo zadostno število vlog prostovoljskih organizacij in bi zato sredstva ostala neporabljena.
- (4) Samoupravne lokalne skupnosti na način in v okviru namena kot je določeno v prvem in drugem odstavku tega člena, lahko določijo projekte in programe ter zagotovijo sredstva za njihovo izvajanje.
- (5) Če se za pridobitev sredstev na javnih razpisih zahteva zagotovitev lastnega deleža sofinanciranja, organi, ki dodeljujejo sredstva državnega proračuna ali proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, če zakon ne določa drugače, prostovoljsko delo upoštevajo kot lastni materialni vložek prostovoljskih organizacij. Višina lastnega materialnega vložka se določi na podlagi evidentiranega dela in ocenjene vrednosti ure prostovoljskega dela, določene s predpisom iz sedmega odstavka 41. člena tega zakona.
- (6) Pri dodeljevanju sredstev iz državnega proračuna se pri izvajanju projektov in programov prostovoljskih organizacij, ki vključujejo prostovoljsko delo, stroški vodenja, usklajevanja in mentorstva prostovoljcev priznavajo kot upravičeni stroški sofinanciranja projektov in programov.

38. člen (vpisnik prostovoljskih organizacij)

- (1) Za potrebe spremljanja prostovoljstva in uveljavljanje pravic in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij pristojna organizacija za zbiranje, obdelavo in posredovanje podatkov, na podlagi pisne priglavitve pravne osebe zasebnega prava, katere delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno in katere osnovna dejavnost ni v nasprotju z opredelitvijo prostovoljstva določeno v 2. členu tega zakona in ki zagotavlja in usposablja prostovoljce za prostovoljsko delo ali se v okviru njene dejavnosti prostovoljsko delo izvaja v dobro drugih ali v splošno korist, izvede vpis in vzpostavi elektronski vpisnik prostovoljskih organizacij (v nadaljnjem besedilu: vpisnik). Ministrstvo seznam prostovoljskih organizacij objavi na spletni strani ministrstva.
- (2) Vpisnik prostovoljskih organizacij vsebuje naslednje podatke:
- matično številko pravne osebe,
  - naziv in sedež pravne osebe,
  - statusna oblika pravne osebe,
  - osebne podatke zakonitega zastopnika,
  - dejavnost pravne osebe,
  - datum vpisa v vpisnik,
  - datum vpisa spremembe podatkov v vpisniku,
  - datum izbrisa iz vpisnika,
  - razlog izbrisa in
  - opombe.
- (3) O zavrnitvi priglavitve iz prvega odstavka tega člena in izbrisu prostovoljske organizacije iz vpisnika prostovoljskih organizacij iz razlogov navedenih v prvem odstavku 40. člena tega zakona, odloča ministrstvo.

39. člen (priglasitev v vpisnik)

- (1) Pisna priglasitev vsebuje naslednje podatke:
- matično številko pravne osebe,
  - naziv in sedež pravne osebe,
  - statusna oblika pravne osebe,
  - osebne podatke zakonitega zastopnika,
  - dejavnost pravne osebe,
  - izjavo, da je njeno delovanje z zakonom opredeljeno kot nepridobitno in da njena osnovna dejavnost ni v nasprotju z opredelitvijo prostovoljstva določeno v 2. členu tega zakona ter, da zagotavlja in usposablja prostovoljce za prostovoljsko delo ali da se v okviru njene dejavnosti prostovoljsko delo izvaja v splošno korist ali, da izpolnjuje pogoje iz četrtega odstavka 9. člena tega zakona,
  - da ne gre za organizacijo iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona ter
  - datum, žig in podpis zakonitega zastopnika.

(2) Minister predpiše obrazec za prigrasitev iz prejšnjega odstavka in ga objavi na spletni strani ministrstva.

40. člen (izbris in ponovna prigrasitev v vpisnik)

(1) Izbris prostovoljske organizacije iz vpisnika se izvrši, če:

- prostovoljska organizacija to pisno zahteva,
- pravna oseba preneha obstajati,
- prostovoljska organizacija ne predloži poročila o prostovoljstvu iz prvega odstavka 41. člena tega zakona,
- prostovoljska organizacija iz petega odstavka 23. člena tega zakona ne sporoči podatkov o opravljenem prostovoljskem delu prostovoljski organizaciji s katero je sklenila dogovor iz drugega odstavka 9. člena tega zakona ali
- ne izpolnjuje več pogojev za vpis v vpisnik.

(2) Pravnim osebam, ki so bile izbrisane iz razloga iz prve, tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka, ponoven vpis v vpisnik ni dovoljen pred potekom dveh let od dneva izbrisa.

41. člen (poročila o prostovoljstvu)

(1) Prostovoljske organizacije, ki so vpisane v vpisnik iz 38. člena tega zakona, enkrat letno, na enotno predpisanem obrazcu, pripravijo poročilo o prostovoljstvu, ki vsebuje naslednje podatke za preteklo koledarsko leto:

- o številu sklenjenih dogovorov o prostovoljskem delu,
- o kraju izvajanja prostovoljskega dela ter o prostovoljskih organizacijah in drugih pravnih osebah javnega ali zasebnega prava, katerih delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno, v okviru katerih je bilo na podlagi sklenjenega dogovora iz drugega odstavka 9. člena tega zakona prostovoljsko delo opravljeno in
- o skupnem številu opravljenih prostovoljskih ur ter številu opravljenih prostovoljskih ur glede na vrsto prostovoljskega dela, kot jih določa šesti odstavek 23. člena tega zakona, in starostne skupine prostovoljcev.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka, razen podatkov iz prve alineje, se prikazujejo po področjih prostovoljskega dela, v skladu s seznamom, določenim s predpisom iz sedmega odstavka 23. člena tega zakona.

(3) Poročilo o prostovoljstvu predložijo pristojni organizaciji za javno pravne evidence in storitve, prek spletnega portala, istočasno z letnim poročilom, ki ga te organizacije predložijo v skladu s predpisi, ki določajo vodenje poslovnih knjig in pripravo letnih poročil.

(4) Na podlagi poročil o prostovoljstvu pristojna organizacija za javno pravne evidence in storitve zbere in obdela prejete podatke. Zbirne podatke o prostovoljskem delu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto skupaj s seznamom prostovoljskih organizacij, ki so v skladu s tem zakonom poročila o prostovoljstvu predložile in tistih, ki tega v roku določenim s tem zakonom niso storile, ter seznamom organizacij, v katerih se je prostovoljsko delo izvajalo na podlagi dogovora iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, posreduje ministrstvu.

(5) Ministrstvo na podlagi zbira podatkov iz prejšnjega odstavka pripravi skupno poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji za preteklo koledarsko leto in ga predloži Vladi Republike Slovenije v seznanitev.

(6) Poročilo iz prejšnjega odstavka vsebuje seznam prostovoljskih organizacij in drugih pravnih oseb, v okviru katerih je bilo prostovoljsko delo opravljeno, podatke o številu sklenjenih dogovorov o prostovoljskem delu in opravljenem prostovoljskem delu ter ocenjeno vrednost prispevka prostovoljstva k družbeni blaginji. Skupno poročilo o prostovoljstvu se objavi na spletni strani ministrstva.

(7) Obrazec iz prvega odstavka tega člena in način prikazovanja in sporočanja podatkov iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena, ocenjeno vrednost opravljenega prostovoljskega dela, glede na vrsto prostovoljskega dela iz šestega odstavka 23. člena tega zakona, vsebino in roke za predložitev zbira podatkov iz četrtega odstavka tega člena ter rok za predložitev skupnega poročila o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji, predpiše minister.

42. člen (državna priznanja)

(1) Prostovoljcem in prostovoljskim organizacijam se podeljuje Nagrado Republike Slovenije za prostovoljstvo (v nadaljnjem tekstu: nagrada) in Priznanje Republike Slovenije za prostovoljstvo (v nadaljnjem besedilu: priznanje) kot najvišji državni priznanji za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, njegove promocije in razvoja.

- (2) Nagrada zaslužnemu prostovoljcu se podeli za življenjsko delo, če se je s svojim prostovoljskim delom izjemno uveljavil in z njim trajno prispeval k razvoju prostovoljstva in družbeni blaginji Republike Slovenije ali za enkratni izjemen dosežek, če ima ta izjemen vpliv na področju prostovoljstva.
- (3) Nagrada zaslužni prostovoljski organizaciji se podeli če je s svojim delom dosegla izjemne in trajne dosežke na področju prostovoljstva na območju Republike Slovenije v časovnem obdobju daljšem od 20 let.
- (4) Priznanje se podeli za pomembne dosežke prostovoljcev in prostovoljskih organizacij v obdobju zadnjih dveh let.
- (5) Nagrada in priznanje se podelujeta na podlagi naslednjih meril:
  - evidentirana leta prostovoljskega dela oziroma dela na področju prostovoljstva,
  - število opravljenih prostovoljskih ur,
  - pomen dejansko dosežene spremembe zaradi opravljanja prostovoljstva ali dela na področju prostovoljstva,
  - število vključenih deležnikov,
  - obseg vpliva opravljenega prostovoljskega dela prostovoljca ali opravljenega dela na področju prostovoljstva na vključevanje drugih posameznikov v prostovoljstvo in širitev ideje ter načel prostovoljstva in
  - izkazan vpliv na širjenje prostovoljskega dela z vzpostavitvijo novih programov prostovoljskega dela.
- (6) Kandidate za nagrado in priznanje lahko predlagajo posamezniki in pravne osebe.

43. člen (podelitev nagrade in priznanja)

- (1) Vsako leto se lahko zaslužnim prostovoljcem ali prostovoljskim organizacijam podeli največ ena nagrada ter največ šest priznanj. Podeljujejo se za vsa področja prostovoljstva.
- (2) O podelitvi odloča Odbor Republike Slovenije za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva iz 44. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: odbor) z najmanj dvotretjinsko večino vseh članov.
- (3) Za namene odločanja o podelitvah nagrad in priznanj iz prejšnjega odstavka odbor obdeluje naslednje osebne podatke kandidatov: osebno ime, akademski naziv, če ga ima, datum in kraj rojstva, naslov stalnega prebivališča in podatke o opravljenem prostovoljskem delu in doseženih rezultatih.
- (4) Prostovoljcu se lahko podeli nagrada samo enkrat.
- (5) Prostovoljcu se lahko podeli priznanje samo enkrat.
- (6) Nagrada in priznanje se izkazuje s finančno nagrado in posebno listino.
- (7) Nagrado in priznanje podeljuje vsako leto ob mednarodnem dnevu prostovoljstva odbor, izroči pa Predsednik Republike Slovenije.
- (8) Nagrada in priznanje se ne moreta podeliti posmrtno ali organizaciji, ki je v času postopka ocenjevanja in podeljevanja iz kateregakoli razloga prenehala obstajati ali je v postopku prenehanja.
- (9) Višino nagrade in priznanja določi na predlog odbora Vlada Republike Slovenije tako, da je razmerje med njima 3:1.
- (10) Podrobnejšo ureditev nagrade in priznanja, podrobnejši način predlaganja kandidatov, obliko in vsebino javnega poziva iz drugega odstavka 45. člena tega zakona, podrobnejša merila za podelitev nagrade in priznanja, način podelitve nagrade in priznanja, način oblikovanja strokovnih komisij iz petega odstavka 44. člena tega zakona in njihove naloge in področja njihovega dela ter vsebino ter roke za objavo poročila o delu iz drugega odstavka 45. člena tega zakona predpiše Vlada Republike Slovenije.

44. člen (odbor)

- (1) Odbor iz prejšnjega člena, ki ima devet članov, na predlog ministra imenuje Vlada Republike Slovenije. Sestavljen je tako, da člani v njem zastopajo vsa področja prostovoljskega dela.
- (2) Štiri kandidate za člane odbora predlagajo prostovoljske organizacije, enega kandidata predlaga Urad predsednika Republike Slovenije, enega kandidata predlaga ministrstvo, tri kandidate pa predlagajo ministrstva tako, da se z njihovim imenovanjem zagotovi zastopanost še manjkajočih področij prostovoljskega dela.
- (3) Člani odbora so imenovani za dobo štirih let tako, da se pri prvem imenovanju za štiri člane odbora določi mandat dveh let, za ostale pa štiri leta. Mandat članov odbora se lahko ponovi le enkrat.
- (4) Predsednika odbora in njegovega namestnika izvolijo člani izmed sebe.
- (5) Za pomoč pri izbiri kandidatov za podelitev nagrad in priznanj odbor, Vladi Republike Slovenije predlaga imenovanje posebnih strokovnih komisij za posamezna področja prostovoljskega dela, ki pripravijo strokovne ocene o posameznih predlogih.

45. člen (delo odbora in strokovnih komisij)

- (1) Delo odbora in komisij je častno in brezplačno.
- (2) Odbor zagotavlja javnost delovanja tako, da vsako leto objavi javni poziv za predlaganje kandidatov za nagrado in priznanje ter objavi sestavo imenovanih strokovnih komisij in poročilo o svojem delu.
- (3) Odbor sprejme poslovnik, ki podrobneje določa način dela odbora in strokovnih komisij.
- (4) Poslovnik začne veljati, ko da k njemu soglasje Vlada Republike Slovenije in se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (5) Strokovna in administrativna dela za odbor opravlja ministrstvo. Vsakoletne podatke o prejemnikih državnih priznanj iz prvega odstavka 42. člena tega zakona, ki obsegajo ime in priimek, akademski naziv, če ga ima, rojstni datum in kraj stalnega prebivališča ali naziv, matično številko in naslov sedeža prejemnika, datum in številko državnega priznanja in utemeljitev za njegovo podelitev, objavi na spletnih straneh ministrstva.

46. člen (sredstva)

Sredstva za delovanje odbora in strokovnih komisij ter sredstva za nagrado in priznanje se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenija v finančnem načrtu ministrstva.

47. člen (priznanja samoupravne lokalne skupnosti)

Svet samoupravne lokalne skupnosti lahko v okviru svoje pristojnosti s predpisi določi in uredi nagrade in priznanja samoupravne lokalne skupnosti za izjemne dosežke na področju prostovoljstva.

VII. PRISTOJNOST ZA IZVAJANJE IN NADZOR NAD IZVAJANEM ZAKONA**48. člen (pristojnost za izvajanje)**

Ministrstvo spremlja stanje prostovoljstva v Republiki Sloveniji in sodeluje pri pripravi, izvajanju in vrednotenju politik, predpisov in ukrepov, ki vplivajo na delovanje prostovoljcev in prostovoljskih organizacij in skrbi za izvrševanje tega zakona.

49. člen (nadzor)

- (1) Nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona, razen določb iz drugega in tretjega odstavka tega člena, izvajajo inšpektorji in inšpektorice (v nadaljnjem besedilu: inšpektorji) Ministrstva za javno upravo, Inšpektorata Republike Slovenije za javno upravo.
- (2) Nadzor nad izvrševanjem določb 11. člena, 13. člena in prvega odstavka 20. člena tega zakona, izvajajo inšpektorji Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Inšpektorata Republike Slovenije za delo.
- (3) Nadzor nad varstvom osebnih podatkov izvaja Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije.
- (4) Inšpektorat Republike Slovenije za javno upravo, Inšpektorat Republike Slovenije za delo in Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije izvršujejo pristojnosti iz prejšnjih odstavkov kot prekrškovni organi.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE**50. člen**

- (1) Z globo od 200 do 500 eurov se za prekršek kaznuje prostovoljska organizacija, ki ne sklene dogovora o prostovoljskem delu v pisni obliki (drugi odstavek 17. člena tega zakona) ali ne izda potrdila o sklenitvi ustnega dogovora (prvi in peti odstavek 24. člena tega zakona) ali ga sklene brez obveznih sestavin (drugi, tretji in četrti odstavek 18. člena tega zakona).
- (2) Z globo od 300 do 600 eurov se kaznuje prostovoljska organizacija, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka proti mladoletni osebi ali osebi, ki ji je bila delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost.
- (3) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje prostovoljska organizacija, ki opusti dolžnost (prvi odstavek 11. člena tega zakona) ali dopusti opravljanje prostovoljskega dela osebi, ki ji dela s temi skupinami ljudi ni dovoljeno opravljati (drugi odstavek 11. člena tega zakona).
- (4) Z globo od 400 do 800 eurov se za prekršek kaznuje prostovoljska organizacija, če:
  - otroku do dopolnjenega 15. leta ali mladoletni osebi ali osebi, ki ji je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, ne zagotovi opravljanja prostovoljskega dela pod nadzorom mentorja ali opravljanja prostovoljskega dela primerne njeni starosti in psihofizičnim zmožnostim (prvi in drugi odstavek 13. člena tega zakona);

– z mladoletno osebo ali osebo, ki ji je bila delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, brez soglasja zakonitega zastopnika ali skrbnika sklene dogovor o prostovoljskem delu (četrti in peti odstavek 18. člena tega zakona).

(5) Odgovorna oseba prostovoljske ali druge organizacije se kaznuje:

- z globo od 100 do 250 eurov za prekrške iz prvega in drugega odstavka tega člena,
- z globo od 1.000 do 2.000 eurov za prekršek iz tretjega odstavka tega člena ter
- z globo od 200 do 400 eurov za prekrške iz četrtega odstavka tega člena.

IX. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

51. člen

(1) Vlada Republike Slovenije izda predpis iz devetega in desetega odstavka 43. člena tega zakona v roku štirih mesecev od dneva uveljavitve tega zakona.

(2) Minister izda predpis iz sedmega odstavka 23. člena, drugega odstavka 39. člena in sedmega odstavka 41. člena tega zakona, v štirih mesecih od uveljavitve tega zakona.

52. člen

Vlada Republike Slovenije sprejme odlok iz 36. člena tega zakona v roku treh let od dneva uveljavitve tega zakona.

53. člen

(1) Člane odbora iz prvega odstavka 44. člena tega zakona Vlada Republike Slovenije imenuje v roku štirih mesecev od dneva uveljavitve tega zakona.

(2) Ministrstvo skliče prvo sejo odbora v roku 30 dni od dneva imenovanja članov.

(3) Odbor na prvi seji izbere predsednika in njegovega namestnika ter sprejme poslovnik o delu iz tretjega odstavka 45. člena tega zakona.

54. člen

Pristojna organizacija za zbiranje, obdelavo in posredovanje podatkov iz prvega odstavka 38. člena in tretjega ter četrtega odstavka 41. člena tega zakona je Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

55. člen

(1) Prva poročila o prostovoljstvu in prvo skupno poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji, v skladu z določbo prvega, drugega, tretjega in petega odstavka 41. člena tega zakona prostovoljske organizacije in ministrstvo pripravijo v rokih določenih s tem zakonom in predpisom iz sedmega odstavka 41. člena tega zakona v koledarskem letu, ki sledi letu uveljavitve tega zakona.

(2) Ne glede na določbo 41. člena tega zakona se za pripravo prvega poročila prostovoljskih organizacij o prostovoljstvu in prvega skupnega poročila o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji po uveljavitvi tega zakona kot obdobje poročanja šteje obdobje od dneva uveljavitve tega zakona do izteka koledarskega leta v katerem je zakon začel veljati.

Pogosta vprašanja in odgovori

SPLOŠNA VPRAŠANJA O ZAKONU

1. Zakaj je zakon sploh pomemben?

Zakon daje državno priznanje prostovoljskemu delu in pomeni začetek sistemske ureditve prostovoljstva. Določa prostovoljstvo in njegov pomen, temeljna načela prostovoljstva, pogoje opravljanja organiziranega prostovoljstva, pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij (PO) ter vlogo države, samoupravnih lokalnih skupnosti, prostovoljskih in nepridobitnih organizacij, ki delujejo na področju prostovoljstva, pri spremljanju ter spodbujanju in razvoju organiziranega prostovoljstva (1. člen).

2. Kdaj je bil zakon sprejet in kdo ga je sprejel?

Sprejel ga je Državni zbor RS 3. februarja 2011.

3. Kdaj je zakon začel veljati?

Zakon je začel veljati 5. marca 2011.

4. Kaj naj bodo naši prvi koraki znotraj organizacije po sprejemu tega zakona?

Priporočamo vam, da zakon skrbno preberete ter se v primerih nerazumevanja posvetujete s Slovensko filantropijo ali regionalnim stičiščem. V kolikor do sedaj vaša organizacija še ni opredelila načine organiziranja prostovoljstva, se bo morala opredeliti do načina zagotavljanja pravic prostovoljcev, stroškov, ki jih boste vračali prostovoljcem. Ravno tako ste že dolžni vzpostavljati evidenčne liste prostovoljcev. V kolikor imate že obstoječe obrazce dogovorov, jih uskladite z zakonom in od prostovoljcev pridobite ustrezne izjave.

5. Ali je najmanj 10 % razpisanih sredstev javnih razpisov na področjih, na katerih delujejo tudi PO, namenjenih tudi javnim zavodom, ki organizirajo prostovoljsko delo?

NE.

6. Ali zakon prostovoljce bolj zaščiti pred izkoriščanjem?

Zakon točno določa, kaj je prostovoljsko delo (5. člen) in kaj je organizirano prostovoljstvo (7. člen), pa tudi kakšne so pravice prostovoljca (25. člen) in obveznosti PO (29. člen), prav tako vsebuje načelo prepovedi izkoriščanja prostovoljcev, zato do izkoriščanja prostovoljcev ne bi smelo prihajati.

DOGOVORI, EVIDENCE IN POROČANJE O PROSTOVOLJSKEM DELU

7. Kdo se lahko prikladi kot prostovoljska organizacija (vpiše v vpisnik prostovoljskih organizacij – 38. člen)?

Nevladne organizacije, ki se ukvarjajo s prostovoljstvom – DA
Javni zavodi, ki se ukvarjajo s prostovoljstvom – NE

8. Kako se vpišemo v vpisnik PO?

Pravna oseba, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 38. člena zakona, se na obrazcu, ki je Priloga 1 Pravilnika Zakona o prostovoljstvu, pisno prikladi Agenciji za javnopravne evidence in storitve (AJPES), ki izvede vpis v elektronski vpisnik prostovoljskih organizacij iz 38. člena zakona. Obrazec za vpis v vpisnik prostovoljskih organizacij najdete tudi na spletni strani AJPES-a. Za zdaj je vpis mogoč le v fizični obliki, v bodoče bo tudi v elektronski.

9. Ali se morajo nevladne organizacije obvezno vpisati v register/vpisnik prostovoljskih organizacij?

NE. Za zdaj to ni obvezno.

10. Katere podatke mora PO beležiti?

PO vodi evidenčne liste prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela. Več v 23. členu Zakona o prostovoljstvu.

11. Kdo lahko uporablja spletno aplikacijo za vodenje evidence o prostovoljcih in opravljenem delu, ki jo je pripravila Slovenska filantropija (SF)?

Aplikacijo lahko uporabljajo članice Slovenske mreže prostovoljskih organizacij, ki s SF podpišejo poseben dogovor. Dogovor o uporabi računalniškega programa za vodenje evidenc je objavljen na spletni strani www.prostovoljstvo.org/za-organizacije/evidence. Več informacij lahko dobite tudi na slovenska@filantropija.org.

12. Kako je z vnašanjem podatkov pri Zvezah in njihovih društvih?

Lahko se med seboj dogovorijo, da podatke vnaša le zveza. Toda, če so posamična društva sama javljajo na razpise, bo zanje boljše, da se sami vpišejo v register PO in dobijo tako možnost, da kandidirajo na razpisih ministrstev, ki bodo 10 % sredstev namenjala za PO.

13. Kako in do kdaj se vnaša podatke za nazaj?

Podatke se vnaša in poroča od datuma priglasitve v vpisnik prostovoljskih organizacij.

14. Če prostovoljci ene organizacije opravljajo prostovoljsko delo pri drugi organizaciji, kdo poroča oz. beleži opravljeno prostovoljsko delo?

Organizaciji se morata dogovoriti. Če je ena od organizacij javni zavod, potem je bolje, da to beleži PO, ki bo te podatke tudi oddala na AJPES.

15. Prostovoljsko delo opravljeno znotraj javnih zavodov ne bo beleženo?

Tudi javni zavodi beležijo podatke o prostovoljcih in prostovoljskih urah. Res je, da javnemu zavodu teh podatkov ne bo treba poslati na AJPES. Bo pa lahko to sporočil eni izmed prostovoljskih organizacij, lahko tudi Slovenski filantropiji, ki bo ob oddaji poročila o prostovoljstvu v svoji organizaciji dodala še podatke o prostovoljstvu v javnih zavodih.

OBVEZNOSTI PROSTOVOLJSKIH ORGANIZACIJ**16. Kako je z zavarovanjem prostovoljcev?**

PO mora nezgodno zavarovati prostovoljca, če se prostovoljsko delo opravlja v pogojih, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali življenje prostovoljca, ali če je tako dogovorjeno z dogovorom o prostovoljskem delu (29. člen, 2. odstavek). Zaradi različnih zmožnosti organizacij zavarovanje za druga dela ni obvezno, je pa vsekakor priporočljivo.

17. Kako pa je z zavarovanjem, če npr. prostovoljec pelje otroke na izlet?

Priporočeno je urediti zavarovanje za odgovornost, ki ga nudijo vse zavarovalnice.

18. Ali morajo PO spreminjati statute, če še nimajo podlage za nagrajevanje prostovoljcev in povračilo stroškov, kar zakon zdaj omogoča (nagrada – 34. člen) oz. zahteva (stroški – 31. člen)?

Ni potrebna sprememba statuta, dovolj je sklep najvišjega organa oz. nek drug interni akt.

19. Kako je s povračilom potnih stroškov prostovoljcem? Ali so obdavčeni?

Prostovoljska organizacija mora prostovoljcu povrniti stroške, ki so nastali zaradi ali v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela, če je z dogovorom o prostovoljskem delu tako dogovorjeno (31. člen). Ti stroški so potni stroški, stroški prehrane in nastanitve, stroški prevoza in drugi stroški povezani s potjo ter stroški povezani z bivanjem v tujini. Potni stroški niso obdavčeni.

20. Kaj pomeni nadomestilo za uporabo lastnih sredstev? Ali je nadomestilo obdavčeno?

Prostovoljcu se lahko v pavšalnem znesku, ki na letni ravni ne sme presegati 20 % višine povprečne plače zaposlenega (31. člen, 4. odstavek), povrnejo stroški nastali zaradi uporabe lastnih sredstev (31. člen, 2. odstavek), ki npr. pomenijo povračilo stroškov, ki se ne morejo prikazati z računi. Nadomestilo je trenutno še obdavčeno.

21. Ali prostovoljcem, ki pridejo na enkratno akcijo, pripadajo iste pravice kot prostovoljcem, ki redno sodelujejo pri izvajanju aktivnosti organizacije?

Ne. Pravice iz tega zakona pripadajo prostovoljcem, ki redno opravljajo prostovoljsko delo vsaj 24 ur letno (organizirano prostovoljstvo – 7. člen).

22. Ali mora organizacija obvezno izdati prostovoljcu potrdilo o opravljenem delu?

Ne. Izdati mora potrdilo, če to od nje zahteva prostovoljec (27. člen).

23. Ali lahko prostovoljcem izplačujejo finančne nagrade?

Zakon o prostovoljstvu predvideva samo državno nagrado in priznanja za prostovoljce. Drugače za prostovoljce veljajo ista pravila glede nagrajevanja, kot to ureja davčni zakon RS.

POJASNILA MINISTRSTVA ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO O IZVAJANJU ZAKONA O PROSTOVOLJSTVU

Veljavnost ZUJF za izvajanje prostovoljstva v javnih zavodih

Datum: 10. 7. 2012

Prejeli smo vaše vprašanje glede veljavnosti 164. do 174. člena Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, v nadaljevanju ZUJF) za izplačilo povračila stroškov, vezanih na opravljanje prostovoljskega dela.

Pojasnjujemo vam, da določbe ZUJFa glede povračila stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov v ničemer ne posegajo v Zakon o prostovoljstvu (Uradni list RS, št. 10/2011, v nadaljevanju ZProst). ZProst v 31. členu sicer določa, da mora prostovoljska organizacija prostovoljcu povrniti stroške, ki so nastali zaradi ali v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela, če je z dogovorom o prostovoljskem delu tako dogovorjeno, pri čemer ugotavljamo, da so prostovoljske

organizacije pravne osebe zasebnega prava (7. člen ZProst).

Za javne zavode, ki lahko v skladu z drugim odstavkom 9. člena izvajajo prostovoljski program, pa ZProst nalaga sklenitev pisnega dogovora tudi o izvrševanju pravic in obveznosti do prostovoljca in uporabnikov prostovoljskega dela, kot jih določa ZProst. Ker prostovoljci niso zaposleni v javnem sektorju, za katere sicer velja 8. poglavje ZUJF-a, bi bilo torej smiselno, da javni zavodi, ki izvajajo prostovoljski program, v dogovoru upoštevajo znižanje višine povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov, v kolikor so do začetka veljavnosti ZUJF-a te stroške obračunavali kot za zaposlene v javnem sektorju.

Zavrnitev prijave začasnega prebivališča prostovoljke nevladne organizacije, ki ni vpisana v vpisnik prostovoljskih organizacij kot to določa 38. Člen ZProst kljub podpisanemu dogovoru o prostovoljskem delu

Datum: 20.9. 2012

Glede na posredovane Informacije ocenjujemo, da je uradna oseba ravnala pravilno

Prostovoljsko delo v Republiki Sloveniji, ob upoštevanju subsidiarnosti, ureja Zakon o prostovoljstvu (v nadaljevanju: ZProst) iz njega izhaja, da lahko dogovore o prostovoljskem delu s prostovoljci sklepajo le prostovoljske organizacije, kot jih določa ZProst. Opravljanje prostovoljskega dela v drugih organizacijah je mogoče le, če je med prostovoljsko organizacijo in

organizacijo, v kateri se opravlja prostovoljsko delo, sklenjen pisni dogovor.

Iz informacij je razvidno, da je bil med organizacijo in prostovoljko sklenjen dogovor o opravljanju prostovoljskega dela, le-tega pa organizacija ni mogla skleniti, v kolikor sama ni bila vpisana v vpisnik prostovoljskih organizacij.

Nezgodno zavarovanje za prostovoljce

Zakon o prostovoljstvu v 29. členu v obveznostih organizacije navaja, da mora Prostovoljska organizacija nezgodno zavarovati prostovoljca za čas opravljanja prostovoljskega dela, če se prostovoljsko delo opravlja v pogojih, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali življenje prostovoljca, ali če je tako dogovorjeno z dogovorom o prostovoljskem delu.

Članice Slovenske mreže prostovoljskih organizacij lahko od avgusta 2012 pri Zavarovalnici Triglav sklenejo generalno polico za kolektivno nezgodno zavarovanje oseb.

Na voljo so različne police:

OBLIKA A: številka police NZ48000010714

ZAVAROVALNE VSOTE ZA PRIMER:	EUR
- nezgodna smrt	5.000,00
- nezgodna invalidnost	10.000,00
- mesečna premija na osebo z davkom	0,14

OBLIKA B: številka police NZ48000010744

ZAVAROVALNE VSOTE ZA PRIMER:	EUR
- nezgodna smrt	5.000,00
- nezgodna invalidnost	10.000,00
- dnevno nadomestilo	10,00
- mesečna premija na osebo z davkom	0,71

OBLIKA C: številka police NZ48000010745

ZAVAROVALNE VSOTE ZA PRIMER:	EUR
- nezgodna smrt	5.000,00
- nezgodna invalidnost	10.000,00
- dnevno nadomestilo	10,00
- nadomestilo za bolnišnični dan	30,00
- mesečna premija na osebo z davkom	1,0

Prostovoljce se lahko zavaruje po prvi, drugi ali tretji varianti, vendar je ista oseba lahko samo enkrat zavarovana po posamezni polici (policni številki) oz. kombinaciji. Zavarovanje velja tudi za prostovoljsko delo v tujini in prostovoljce iz tujine, ki opravljajo prostovoljsko delo v vaši organizaciji.

Zavarovanje vključuje tudi prihod in odhod prostovoljca na delo.

Postopek zavarovanja:

1. Z zavarovano osebo organizacija izpolni pristopno izjavo (v njej tudi določi obliko zavarovanja) in jo arhivira na sedežu organizacije.
2. Do 10. dne v mesecu organizacija pošlje seznam zavarovancev, ki so opravljali prostovoljsko delo v preteklem mesecu za vsako polico posebej na Zavarovalnico Triglav, ki bo glede na seznam izstavila račun.

V primeru nezgode organizacija skupaj z zavarovano osebo izpolni vlogo za odškodninski zahtevek in jo pošlje na Zavarovalnico Triglav.

Organizacije, ki niso članice Slovenske mreže prostovoljskih organizacij, to lahko enostavno postanejo. Pokličite na Slovensko filantropijo 01 433 40 24, slovenska@filantropija.org.

Dodatne informacije in povezave na obrazce najdete na <http://www.prostovoljstvo.org/za-organizacije> nezgodno-zavarovanje.

LETNO POROČILO O PROSTOVOLJSTVU ZA 2011

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo je na podlagi petega odstavka 41. člena Zakona o prostovoljstvu predložilo 23. avgusta 2012 Vladi RS v seznanitev **skupno Poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji za leto 2011.**

Skladno z 41. členom zakona **prostovoljske organizacije**, ki so vpisane v vpisnik prostovoljskih organizacij, enkrat letno, na enotno predpisanem obrazcu, pripravijo **poročilo** o prostovoljstvu, ki vsebuje naslednje podatke za preteklo koledarsko leto:

- o številu sklenjenih dogovorov,
- o kraju izvajanja prostovoljskega dela ter o prostovoljskih organizacijah in drugih pravnih osebah javnega ali zasebnega prava, katerih delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno, v okviru katerih je bilo na podlagi sklenjenega dogovora prostovoljsko delo opravljeno in
- o skupnem številu opravljenih prostovoljskih ur ter številu opravljenih prostovoljskih ur glede na vrsto prostovoljskega dela in starostne skupine prostovoljcev.

Poročilo o prostovoljstvu predložijo pristojni organizaciji za javnopravne evidence in storitve (**AJPES**) preko spletnega portala, istočasno z letnim poročilom, ki ga te organizacije predložijo v skladu s predpisi, ki določajo vodenje poslovnih knjig in pripravo letnih poročil.

Ministrstvo, pristojno za javno upravo na podlagi zbirnih podatkov o prostovoljskem delu v Republiki Sloveniji za preteklo leto, ki jih je posredovala organizacija za javnopravne evidence in storitve (AJPES), pripravi skupno poročilo, ki vsebuje

- seznam prostovoljskih organizacij,
- podatke o številu sklenjenih dogovorov o prostovoljskem delu in opravljenem prostovoljskem delu
- ter ocenjeno vrednost prispevka k družbeni blaginji.

Skupno poročilo o prostovoljstvu se nato objavi na spletni strani ministrstva.

Analiza podatkov danih s strani prostovoljskih organizacij, ki so vpisane v vpisnik (v letu 2011 se je v elektronski vpisnik vpisalo ter oddalo poročilo o prostovoljskem delu skladno z Zakonom o prostovoljstvu **225 prostovoljskih organizacij**) je pokazala, da je skupno število **prostovoljcev**, ki so opravljali prostovoljsko delo in so vodeni v vpisniku prostovoljskih organizacij **27.014**, opravili pa so **4.296.348 ur prostovoljskega dela**. Skupaj je bilo opravljenega za več kot **46 milijonov EUR** prostovoljskega dela. V letu 2011 so tako prostovoljci opravili delo ekvivalentno opravljenim delovnim uram kar **2.057 polno zaposlenih**.

Pomen prostovoljstva

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo (MPJU) je vlado v poročilu med drugim ponovno opozorilo, da ima prostovoljsko delo v Republiki Sloveniji dolgo tradicijo in je v času zaostrenih ekonomskih in družbenih razmer še pomembnejše. Prispeva k zniževanju revščine, višji zaposljivosti prebivalstva, razvoju demokracije ter spodbujanju aktivnega državljanstva. V zadnjem obdobju postaja prostovoljsko delo vedno bolj pomembno tudi na področju dopolnjevanja storitev države in preskrbe s socialnimi storitvami, s čimer omogoča večjo dostopnost prebivalstva do storitev.

Prostovoljsko delo pomembno prispeva k družbeni blaginji, zato se je skozi leta vedno bolj izpostavljala nujnost sistemskega urejanja tega področja.

Slovenski prostovoljci opravljajo prostovoljsko delo na najrazličnejših področjih: na področju varstva okolja in ohranjanja narave, civilne zaščite in reševanja, človekovih pravic in svoboščin, kulture in umetnosti, socialne dejavnosti, rekreacije, zdravja, turizma, vzgoje in izobraževanja in drugih. Kot prostovoljci so vključeni v izvajanje tako administrativnih kot visoko strokovnih in organizacijskih del.

S prostovoljskim delom se zagotavlja hiter in učinkovit odziv na številne družbene probleme, na katere se država in samoupravne lokalne skupnosti ne odzivajo oziroma je ta odziv počasnejši. Naraščanje števila prostovoljskih organizacij, povečevanje števila prostovoljcev ter naraščanje obsega javnih storitev, pri izvajanju katerih sodelujejo tudi prostovoljci, je zahtevalo jasno določitev pravic in dolžnosti vseh udeležencev v procesu.

MPJU pa je v poročilu zapisalo tudi, da je bila uvedba sistematičnega urejanja in vrednotenja prostovoljskega dela pomembna tudi zato, ker je Evropska unija leto 2011 razglasila za Evropsko leto prostovoljstva, s čimer se je Slovenija pridružila tistim članicam Unije, ki prostovoljskemu delu posvečajo posebno pozornost in krepijo pogoje za njegov nadaljnji razvoj.

Prostovoljstvo se širi

Nadalje v poročilo piše, da je v zvezi s številom prostovoljcev tako na ravni Evropske unije kot tudi v Sloveniji opazen trend povečevanja števila aktivnih prostovoljcev.

Kljub zavidljivemu številu aktivnih prostovoljcev pa *Študija o prostovoljstvu v Evropski Uniji ugotavlja*, da je za Slovenijo značilna relativno nizka raven vključevanja v prostovoljsko delo, saj je v prostovoljske aktivnosti vključenih le od 10 – 19 % odraslih oseb. Najvišje stopnje prostovoljskega dela so značilne za Avstrijo, Nizozemsko in Veliko Britanijo, kjer se v prostovoljske aktivnosti vključuje več kot 40 % odraslih oseb.

Potrebe prostovoljskih organizacij rastejo

Ministrstvo tudi ugotavlja, da je v zvezi z izvajanjem prostovoljskega dela v zadnjih letih zaznati precej sprememb na področju vključevanja v prostovoljsko delo, saj se povečuje predvsem delež t.i. kratkoročnega oziroma projektne prostovoljstva, delež starejših prostovoljcev ter potreba po večjem številu prostovoljcev za zagotavljanje javnih storitev, ki sodelujejo pri izvajanju javnih storitev.

Omenjeno od prostovoljskih organizacij zahteva več managerskih znanj za upravljanje s prostovoljci ter večje število mentorjev za zagotovitev ustrezne usposobljenosti prostovoljcev. Povečujejo se tudi zahteve glede poslovanja prostovoljskih organizacij, povečane zahteve glede poročanja o poslovanju, računovodenju ter nestabilnost finančnih virov za delovanje.